

Utfordringene for barn og unges medvirkning i barnevernet

Rigmor Berg

Nøkleby H, Langøien LJ, Bergsund HB, Johansen TB

25.10.2024

Bakgrunn

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) skal lage en ny retningslinje om hvordan barnevernet skal sørge for at barn og unge får medvirke i sine saker.

Vi, som er forskere ved Folkehelseinstituttet, fikk i oppdrag å finne frem til de viktigste utfordringene for barn og unges medvirkning i barnevernet.

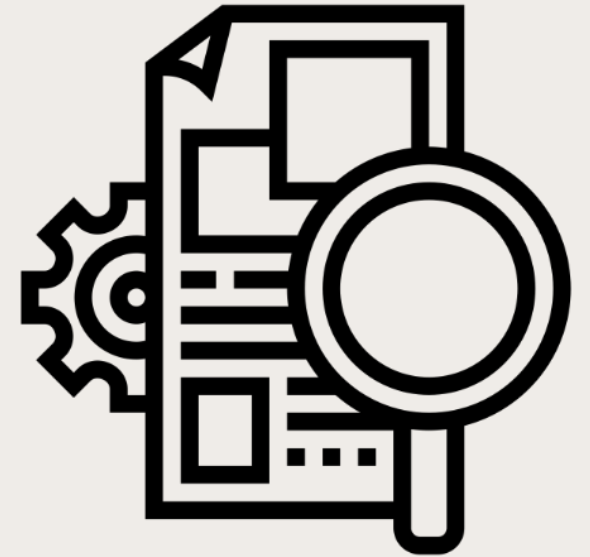
Disse utfordringene skal være med å danne et grunnlag for hva som blir det viktigste å arbeide med for å bedre barn og unges medvirkning i egen barnevernssak.

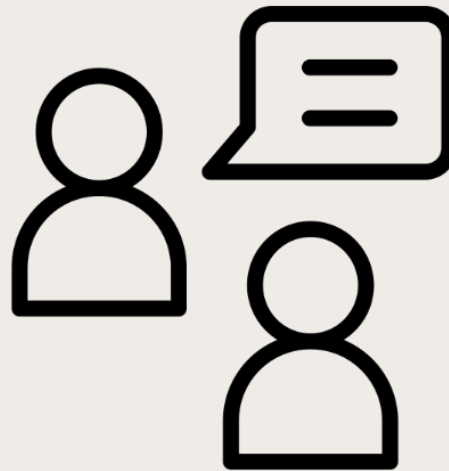
Metode

- 1.Søk etter og gjennomgang av forskningslitteratur.
- 2.Intervjuer med barn, ungdommer, voksne og ansatte i/rundt barnevernet.
- 3.Analyse av alle data med «best fit framework»-tilnærming
4. Identifisert viktigste utfordringer
- 5.Sendt til alle deltakerne med forespørsel om å prioritere utfordringene samt legge til hvis noe manglet.
- 6.Endelig prioritering foretatt av oss

27 norske studier
Publisert 2015-2023
Alle typer temaer og faser i
barnevernet

Created by Eucalyp
from Noun Project

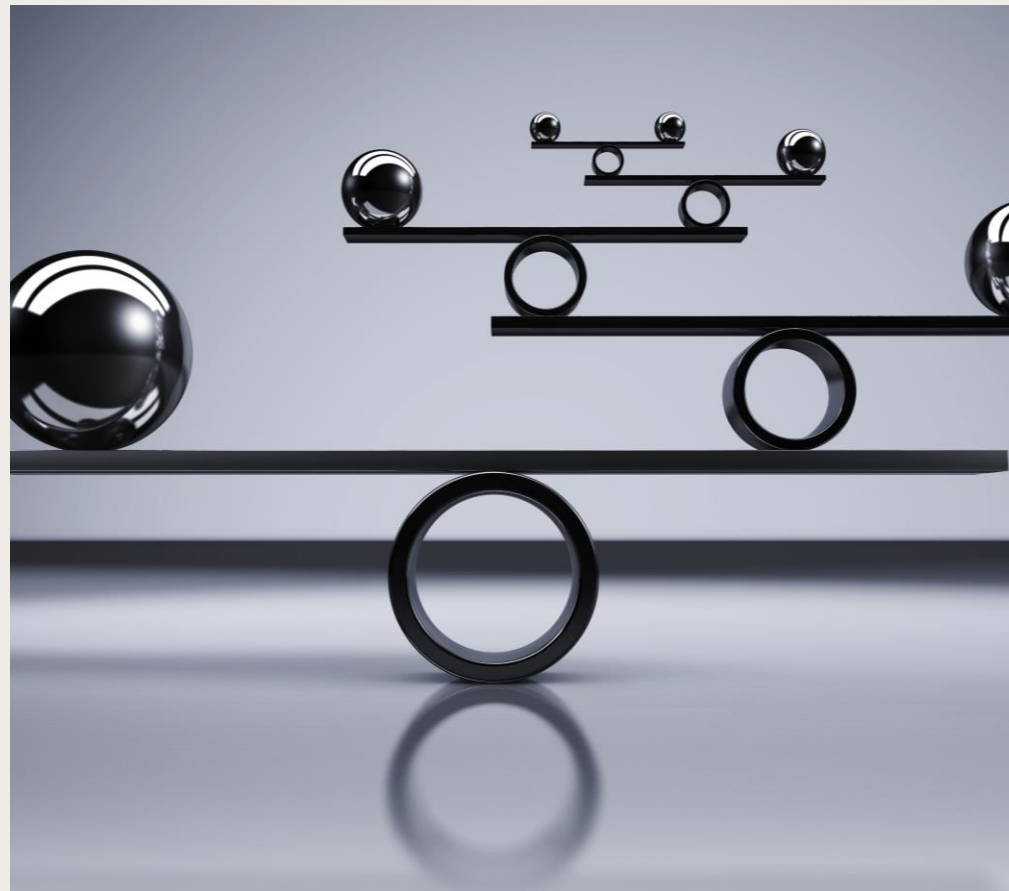
Created by Larea
from Noun Project

Vi hadde:
64 informanter
Unge i barnevernet, ansatte,
organisasjoner, minoriteter

Hva er utfordringsbildet?

Vår rapport peker på de største utfordringene for barn og unges medvirkning i barnevernet. Barn og unge skal i større grad få medvirke i sin egen sak. Dette skal barnevernet nå legge bedre til rette for.

Analysen av materialet ga i første omgang 27 utfordringer. 14 utfordringer ble prioritert.

14 PRIORITERTE UTFORDRINGER

Formell medvirkning kommer i veien for reell medvirkning.

Barns medvirkning i barnevernets beslutninger er ikke tilstrekkelig vektet og dokumentert.

Barnevernets rammer, organisering og byråkrati blir en hindring for barnets medvirkning.

Barnevernets vansker med å få barnet i tale og skape trygghet svekker medvirkning

Barnevernansattes manglende kompetanse hindrer reell medvirkning.

Barnevernets manglende kunnskap om minoriteter fører til misforståelser og mistillit.

Manglende eller feil bruk av tolk hindrer barn og unges medvirkning.

Barnets manglende erfaring med medvirkning gjør medvirkning i barnevernet utfordrende.

Manglende felles forståelse av medvirkning er en utfordring.

Barnets meningsdannelse og ytringer er pågående prosesser som tar tid.

Barn som uttaler seg om sin sak opplever at ytringer blir forstått for bokstavelig og ikke lar seg endre senere.

Kommunikasjonen mellom barn og kontaktperson i barnevernet er ofte ikke tilpasset det enkelte barn.

Små barn får sjelden medvirke.

Mange barn vet ikke at de kan ha med seg en tillitsperson i møte med barnevernet.

Et av de mest sentrale funnene:

Barnevernsansattes vansker med å få barnet i tale og skape trygghet svekker muligheten for barn og unges medvirkning.

Barn kan utagere på ulikt vis eller trekke seg unna og nekte å snakke, si svært lite eller snakke usant. Dette kan ha mange årsaker. Barn kan mangle tillit. Barn kan frykte, være lojale mot eller ikke ville såre foreldrene. Barn vet ikke alltid hvilken rolle personen de snakker med har eller hva utsagnene fra barnet skal brukes til. Barn kan oppleve at informasjon gitt til barnevernet ikke blir ivaretatt på en god måte, f.eks. delt med foreldre uten at barnet ønsker det. Foreldre eller fosterforeldres kan være til stede i samtaler eller møter. Den ansatte viser lite fleksibilitet og gir opp for fort. Systemet er ikke tilrettelagt for å kunne jobbe relasjonsskapende.

Hvorfor er dette viktig?

- Alle utfordringene er nyttige for alle som jobber på steder hvor barns medvirkning er viktig.
- Alle utfordringene er viktige når det skal lages regler og anbefalinger for barns medvirkning.
- Vi trenger mer kunnskap om barn og unge med funksjonsnedsettelse, små barn og barn og unge fra ulike minoriteter.

Rapporten

- **Nøkleby H, Langøien LJ, Bergsund HB, Johansen TB.** *Utfordringer for barn og unges medvirkning i barnevernet. En studie av forskningslitteratur og sentrale aktørers erfaringer.* Oslo: Folkehelseinstituttet. 2024

